

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Liberci rozhodl samosoudcem JUDr. Vladimírem Maxou ve věci

žalobce: [osobní údaje žalobce] zastoupený advokátkou JUDr. Vladimírou
Feistauerovou
sídlem Čechova 1267, Mladá Boleslav

proti

žalované: [osobní údaje žalované] zastoupená advokátkou Mgr. Bohdanou
Novákovou
sídlem Čáslavská 1750/8, Praha 3

o určení, že žalobce je dědicem po [celé jméno žalobce], [rodné číslo]

takto:

- I. Žaloba ze dne 18.2.2015 na vydání rozsudku, kterým se určuje, že žalobce [celé jméno žalobce], [datum narození] je dědicem po zůstaviteli [jméno] [celé jméno žalobce], [datum narození] zemřelém [datum] ze zákonné dědické posloupnosti v první třídě dědiců se zamítá.
- II. Žalobce je povinen nahradit žalované náklady řízení ve výši 33 331,82 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její právní zástupkyně.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 25. 2. 2015 domáhal určení, že žalobce [celé jméno žalobce], [datum narození] (dále také jen, syn“), je dědicem po zůstaviteli [celé jméno žalobce], [datum narození], zemřelém dne [datum] (dále také jen, zůstavitel,“, [celé jméno žalobce] starší,“ nebo, otec“), ze zákonné dědické posloupnosti v první třídě dědiců. Žalobu odůvodnil tím, že je synem zůstavitele. Dne 18. 1. 2001 sepsal zůstavitel notářským zápisem listinu o vydědění žalobce. Důvodem vydědění je tvrzení, že o něj žalobce neprojevuje trvalý zájem, který by jako

potomek projevovat měl, neboť byl výchovou veden k udržování dobrých vztahů v rodině. Žalobce pochází z rozvedené rodiny, rodiče se rozvedli v jeho 17 letech. Po základní škole bydlel kvůli škole u babičky z otcovy strany v [obec], oba rodiče tehdy bydleli v [obec]. K rozvodu manželství došlo proto, že si otec našel známost, žalovanou, se kterou posléze uzavřel sňatek. Otec o sňatku synovi neřekl. Otec bydlel v [obec], žalobce jej navštěvoval a v jeho bytě i přespával. V době základní vojenské služby se žalobce snažil vyřídít nástup na nábor do uranových dolů ve [obec], požádal otce o pomoc s půjčením auta, ale po jízdě došlo k výčtkám od manželky zůstavitele, žalované. Žalovaná ho nepřijala otevřeně. Otec měl v novém manželství submisivní postavení a jeho manželka si kontakt žalobce se zůstavitelem nepřála. V průběhu vojny byly vztahy syna a otce dobré. V roce 1989 žalobce začal podnikat, později začal stavět dům v [obec], a chtěl, aby otec viděl, jak stavba vznikla, chtěl se otci pochlubit. Otec ale pozvání odmítl. V roce 1992 měl žalobce svatbu, na kterou otce nepozval kvůli vztahu své matky a zůstavitele. V rodině žalované se dokonce tradovalo, že manželství rodičů žalobce skončilo, a matka otce okradla. Do roku 2001 otce několikrát ročně navštěvoval, a to v zaměstnání v Textilaně v [obec]. Při odchodu otce do důchodu jej požádal, aby mu kdykoliv zavolal, dal mu telefon na pevnou i mobilní linku. Žalobce sám otcovo číslo neznal a s ohledem na otcovy vlastnosti se mu nechtěl vměšovat do rodiny a chtěl, aby si otec sám zřídil kontakt s ním. Zůstavitel ale pod vlivem své manželky, žádné takové kroky nepodnikal.

2. Žalobce byl v kontaktu s tetou, MUDr. [jméno] [příjmení] (dále také jen, „teta“), a informace o otci znal přes ni. V roce 1997 představil otci manželku a syna u něho doma; tehdy byl doma sám bez manželky. V roce 1995 měl otec první infarkt, tehdy spolu mluvili. Žalobce se o zdraví zůstavitele zajímal alespoň přes tetu, když manželka otce jejich setkání nevítila. V roce 1998 vzal zůstavitel žalobce na svou zahradu v [obec]. V roce 2000 tam žalobce otce navštívil, ale byla tam i jeho manželka a návštěva nebyla přívětivá. Otec se při všech setkáních choval jinak, když byl sám a když byl v její přítomnosti. Žalobce věděl o zdravotních problémech zůstavitele. Žalobce dle svého názoru dodržel všechny morální formy ve vztahu otec a syn, ale postoj otce mu nedovolil širší kontakt.

3. Žalovaná k žalobě uvedla, že se se zůstavitelem seznámila v roce 1980, v té době byl ženatý, ale jeho manželství nefungovalo, žalobci bylo asi 16 let. V roce 1981 se zůstavitel rozvedl a usiloval o svěření žalobce do své péče. V době manželství s [jméno] [celé jméno žalované] nesl podstatnou část péče o něj. Soud jej však svěřil do péče matky. Přesto, že žalobce byl svěřen do péče matky, bydlel u svých prarodičů v [obec]. V roce 1983 uzavřela žalovaná manželství se zůstavitelem a začali společně bydlet v [obec]. Žalobce v letech 1985 až 1986 absolvoval základní vojenskou službu. Do nástupu na vojnu byli žalobce se zůstavitelem v občasném kontaktu. Na vojně se žalobce seznámil s [jméno] [příjmení], společně zůstavitele několikrát navštívili a přespali u nich. V té době byly vztahy mezi žalobcem a zůstavitelem velmi dobré. Žalovaná se snažila vztahy v rodině podporovat a utužovat. Žalobce a zůstavitel byli po dobu vojenské služby v písemném kontaktu, některé dopisy psala i ona. Po návratu z vojny viděli žalobce asi dvakrát. Poprvé ihned po návratu z vojny, když je kontaktoval. Předali mu 10 000 Kč, které jim svěřila jeho babička. Následně se žalobce ozval po řadě měsíců a chtěl, aby mu zůstavitel zapůjčil auto. Vznikl však mezi nimi konflikt, když žalobce auto v rozporu s dohodou vrátil až po týdně. Mezitím zůstavitel neměl žádné informace o tom, kde je syn a co se s autem stalo. Zůstavitel měl o syna obavu. Mezi zůstavitelem a žalobcem došlo k roztržce, do které se však snažila nezasahovat. Po tomto konfliktu žalobce přestal se zůstavitelem komunikovat a dalších cca 9 let ho neviděli. V roce 1992 se žalobce oženil, svého otce na svatbu nepozval, ani ho o ní neinformoval. Zůstavitel se o sňatku dozvěděl až dodatečně od své sestry, MUDr. [jméno] [příjmení]. Velmi ho mrzelo, že ho syn na svatbu nepozval. Mohl mu alespoň poslat svatební oznámení či jej osobně navštívit a představit mu svoji nastávající, nic z toho žalobce neučinil. V roce 1995 zůstavitel prodělal první infarkt. V době, kdy se zůstavitel zotavoval po prodělaném infarktu, se žalobce objevil v místě jejich bydliště, a to se svou ženou a jejich synem. Zřejmě se tak stalo na popud, nebo na základě

informace od tety, která byla rovněž ošetřující lékařkou zůstavitele. Dle popisu zůstavitele se jednalo o krátkou, cca půlhodinovou, návštěvu. Od uvedené návštěvy o žádném dalším kontaktu mezi žalobcem a zůstavitelem nevěděla. O návštěvě v roce 1998, kdy měl zůstavitel vzít žalobce na zahrádku v [obec], neví. O návštěvě v roce 2000, která měla proběhnout v její přítomnosti, rovněž nevěděla a popírala, že by u takové návštěvy byly přítomna. V letech 1999 a 2011 zůstavitel prodělal operace karpálních tunelů na obou rukou ve [obec], zde ho žalovaná několikrát navštívila, navštívila ho i její dcera [jméno] a její vnučka, stejně tak sestra zůstavitele. Po ukončení hospitalizace se o zůstavitele starala sama. Zůstavitelův stav vyžadoval poměrně náročnou péči. Žalobce uvedl, že o těchto hospitalizacích věděl, zůstavitele však nenavštívil ani ve [obec] ani doma při následné rekonvalescenci. V roce 2001 sepsal zůstavitel listinu o vydědění. V roce 2013 zůstavitel prodělal druhý infarkt, jeho zdravotní stav byl v té době už velmi špatný. Hospitalizován byl v [obec], kde jej několikrát denně navštěvovala. Několikrát přijely zůstavitele navštívit její vnučky [jméno] a [jméno] a přijela i její dcera [jméno] s přítelem. Se svou sestrou byl zůstavitel v telefonickém kontaktu, snad jej i navštívila. Ona osobně se s ní v nemocnici nesetkala. O případné návštěvě žalobce nebo jeho rodiny nevěděla, přestože žalobce o této hospitalizaci věděl, jak sám uvedl. Od tohoto druhého infarktu byl již stav zůstavitele špatný. Počátkem roku 2014 byl opětovně hospitalizován v [obec]; prodělal operaci střev. Nebyla si vědoma, že by žalobce zůstavitele v nemocnici navštívil. A zůstavitel jí navíc řekl, že tam nebyl. Po reoperaci dne [datum] zůstavitel zemřel. Pohřeb zařizovala sama s pomocí vnučky [jméno], oznámení o úmrtí zůstavitele sama předala MUDr. [příjmení], neboť adresu žalobce neznala. Pohřeb se konal [datum] v libereckém krematoriu za účasti všech členů její rodiny, ze strany zůstavitele byla přítomna MUDr. [příjmení], její dvě dcery, jedna s manželem, žalobce s jedním se synů a další osoby, které neznala.

4. Zůstavitel měl k žalobci vřelý vztah. Žalobce mu však vyčítal jeho vztah s žalovanou, nechtěl ho tolerovat a dělal naschvály. Zůstavitele tato situace trápila. Mezi lety 1986 – 1995 žalobce zůstavitele navštívil celkem třikrát. Zůstavitele přitom kontaktovat mohl. Věděl, kde bydlí a pokud se nechtěl setkávat s žalovanou, mohl využít čas, kdy byla v zaměstnání. Zůstavitel na jakýkoliv kontakt čekal a uvítal by jej. Nic žalobci nebránilo pozvat zůstavitele na svatbu, informovat o narození dětí, poslat pohled nebo dopis. Nic z toho však žalobce neučinil. Tím spíše, že měl vědomost o zdravotním stavu zůstavitele. Věděl, že je opravdu špatný. Její vlastní rodina se se zůstavitelem stýkala; měla s ním dobré vztahy. Ona sama měla s žalobcem poslední kontakt, když si půjčoval auto po vojně.

5. Z usnesení Okresního soudu v Liberci (soudní komisařky JUDr. Seemanové, notářky se sídlem v Liberci) ze dne 23. 12. 2014, č. j. 35 D 396/2014-46, Nd 93/2014, jehož účastníky jsou žalobce a žalovaná, soud zjistil, že zůstavitel, [celé jméno žalobce], [datum narození], zemřel dne [datum]. Zůstavitel zemřel se zanecháním listiny o vydědění ze dne 18. 10. 2001, sepsané formou notářského zápisu, porýzeného JUDr. Švarcovou, kterou vydědil svého syna [celé jméno žalobce], přičemž důsledky vydědění vztáhl i na jeho potomky. Jako důvod uvedl, že syn o něj trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevoval měl. Poz. manželka listinu o vydědění uznala za pravou a platnou s tím, že důvody v ní uvedené jsou dány, neboť syn se s otcem nestýkal, ačkoli o to měl zůstavitel zájem. Poz. syn pravost rovněž nepopřel, ale namítl její neplatnost, neboť, že by o otce neprojevoval opravdový zájem není dáno, když nešlo o situaci, kdy by se o svého otce přestal zajímat. Tímto usnesením bylo žalobci uloženo, aby do 2 měsíců od právní moci podal u Okresního soudu v Liberci žalobu na určení, že mu z pozůstalosti náleží povinný díl. Ze shodného tvrzení účastníků vzal soud za své skutkové zjištění, že toto usnesení nabylo právní moci dne 3. 2. 2015.

6. Z notářského zápisu ze dne 18. 10. 2001 č. j. NZ 434/2001, N 447/2001, sepsaného JUDr. Švarcovou, notářkou se sídlem v Liberci, soud zjistil, že [celé jméno žalobce], [datum narození], tj. zůstavitel, touto listinou vydědil svého syna [celé jméno žalobce], [datum narození], tj. žalobce, jehož adresu bydliště nezná. Jako důvod vydědění bylo uvedeno, že syn o něj trvale neprojevuje

opravdový zájem, který by jako potomek projevoval měl, ačkoliv byl výchovou veden k udržování dobrých vztahů v rodině. Již od roku 1984 se s ním nestýká, nedal mu vědět, že se oženil ani, že se mu narodilo dítě. Navštívil ho pouze jednou asi před 4 lety na několik minut a od té doby k němu nepřišel, nenapsal a ani jiným způsobem neprojevil o něj zájem. Současně důsledky vydědění vztáhl i na všechny potomky svého syna, toto vydědění učinil ze svobodné vůle, při dobrém uvážení, bez nátlaku a donucení.

7. Žalobce v rámci svého účastnického výsledku sdělil, že v roce 1981 došlo k rozvodu rodičů žalobce a vztahy mezi nimi byly napjaté; nastala jakási zášť mezi nimi. Otec si našel novou přítelkyni, žalovanou, se kterou se později oženil. Vztahy žalobce a otce v době vojenské služby (rok 1984) byly dobré. Žalobce byl se zůstavitelem v písemném kontaktu, a dokonce u něho i přespával. Žalobce si našel novou přítelkyni, se kterou otce navštěvoval, a vzájemně měli všichni dobrý vztah. Po vojně došlo k problému ohledně půjčení zůstavitelova vozu. Otec mu tehdy řekl, že se žalované dotklo, že se nezeptal na půjčení i jí. V důsledku toho a dalších okolností, když mu žalovaná vyčítala další záležitosti, měl žalobce vztek. Byla to momentální reakce ale, žalobce měl pocit, že s otcem se těžko bude stýkat společně s jeho manželkou a že už k nim nikdy nevzkročí. Od tohoto konfliktu na žalovanou zanevřel. Otec jej z vlastní iniciativy již nekontaktoval, přestože na něj měl kontakt. V roce 1990 navštívil otce v Textilaně. Sdělil mu, že začal s podnikáním a že má známost a plánuje svatbu. Dal mu firemní vizitku, kde byla uvedena i jeho nová adresa a telefonní číslo. V roce 1992 se oženil, ale otce na stavbu nepozval ani mu neposlal oznámení. Nechtěl vířit vody mezi zůstavitelem a bývalou manželkou. V roce 1993 se žalobci narodil první syn [jméno], to otcí rovněž hned neoznámil. O narození druhého syna jej neinformoval. Žádné jejich fotografie otcí neposílal. [příjmení] [jméno] však zůstavitele navštívil, ten ho ale ani nepozval dovnitř a mluvili spolu pouze mezi dveřmi. Asi v roce 1995 volal otcí a chtěl se s ním vidět. V práci mu řekli, že prodělal infarkt, což mu potvrdila i teta. Zval otce do [obec], ale ten odmítl. Rovněž jej zval na pivo, avšak bez odezvy. V roce 1998 navštívil otce v Textilaně a po práci šli na jeho zahrádku. Ukázal mu, co pěstuje a co tam vybudoval. Byli tam asi půl hodiny. Občasné navštěvoval otce v Textilaně, tak 2–3 × ročně, někdy tam byl přítomen, někdy nebyl. Návštěvy trvaly cca 15 minut, mluvili spolu převážně na vrátnici, chtěl ho aspoň vidět. Mezi lety 1990 – 1999 asi 6 × telefonoval otcí do práce. Hovory trvaly cca 5 – 10 minut. V roce 2000 opět navštívil otce na zahradě a opět jej pozval do [obec]. Otec však znovu odmítl. Byla tam rovněž žalovaná, ale žalobce ji odmítl i pozdravit. Tento rozhovor trval asi dvacet minut a bylo to jejich poslední setkání. Otec se přitom neptal ani na rodinu, ani na syna. Žalobce už pak byl v kontaktu s tetou, ale ani ta ho nepřesvědčila k dalšímu kontaktu. O smrti otce jej pak informovala ona.

8. Žalovaná při účastnickém výsledku uvedla, že se zůstavitelem začínala od nuly; neměli nic. Po vypořádání s bývalou ženou přišel téměř o všechno. Tchýně jí řekla, že na odvozu věcí z jeho bývalého bytu se podílel i žalobce. Žalobce nechtěl její vztah se zůstavitelem a mstil se mu tím, že za ním nechodil. Chtěl, aby bylo vše po jeho. Co se sporu ohledně půjčení auta týče, tak mj. zůstavitel žalobce pokáral, protože nedodržel, co si dohodli, žalobce se však urazil a třísknul klíčkama a dveřmi a odešel. Od té doby jej žalovaná neviděla. Po devíti letech po onom konfliktu s autem přivedl představit svou manželku a syna. Ona v té době byla v práci. Manžel jí říkal, že vnuk byl roztomilý, že vypili kafe a spěchali. Zůstavitel chtěl být s nimi v kontaktu více a nechápal, proč je prostě nepřiveze, že jej nikdo nevyhodil ani jej neomezuje. Situace, kdy s ní ani zůstavitelem žalobce nemluvil, byla pro oba obtížná a ona by byla ráda, kdyby žalobce přišel na návštěvu. Šlo o trucovitost z jeho strany, protože si nepřál jejich sňatek. Podle zůstavitele mu dokonce řekl, že mu to nadosmrti neodpustí. Žalovaný prý zůstavitele v zaměstnání navštívil a zval ho na návštěvu do [obec], zůstavitel ale odmítl pro tu ostudu, co udělal s jeho matkou, že mu vybrali byt a chalupu, to bude pro něj těžké. V roce 1999 odešel zůstavitel do důchodu, takže jej žalobce nemohl v roce 2001 navštěvovat v práci. Nikdy se zůstavitel o žádné návštěvě na zahrádce nezminil, kdyby se to stalo, tak by se naopak pochlubil. O nějakých telefonátech žalobce

se zůstavitelem věděla, ale ty prý (podle zůstavitele) byly velmi krátké a on sám byl překvapen, že a proč žalobce vlastně volal. Bylo jí jasné, že při nějakých rodinných setkáních zůstavitele mrzelo, že tam žalobce nebyl. Žalovaná ani dlouho nevěděla, že syna vydědil.

9. Svědkyně [příjmení] [jméno] [příjmení], sestra zůstavitele, uvedla, že vztah zůstavitele a jeho syna byl velmi dobrý. Po rozvodu s ním chtěl syn zůstat. Situace se změnila kvůli žalované, o které žalobce říkal, že se mu znelíbila, neboť otce přemlouvala, mluvila o něm, že je, křivák.“ Od té doby narůstal problém. To, že se bratr oženil podruhé (s žalovanou), věděla, ale neřekl to mamince ani svému synovi. Stejně tomu tak bylo, když se bratr ženil poprvé. Z vypravování zůstavitele věděla, že ho žalobce navštěvoval, když pracoval v Textilaně, neboť jí radostně sděloval, že ho navštívil, když byl v [obec]. Při té návštěvě se zastavil i u ní. Žalobce jí říkal, že by jeho syn chtěl i druhého dědečka, zda by mu nějak nepomohla, aby tomu tak bylo. Se zůstavitelem o tom mluvila, nabídla mu, že když dělá dědečka dětem [příjmení], mohl by i vlastnímu vnukovi. Odmítl to, že už to asi nepůjde, že to je dlouhá doba, že už nechce. Nikdy sám syna nekontaktoval, nevolal mu, nebyl za ním, ale byl velmi rád, když to udělal žalobce. Pokud se týče vztahu synovce k tehdejší přítelkyni bratra, tak žalobce se snažil tátovi jejich vztah rozmluvit, neboť pochopil, že žalovaná není rovná. Když řekla, že je křivák, tak se to bratra dotklo. To jí prý říkal sám žalobce. Nepamatovala si, že by bylo nějaké období, kdy by zůstavitel s žalovaným přerušili kontakt. Žalovaný ho dvakrát nebo třikrát do roka navštěvoval v Textilaně. Když o tom se zůstavitelem mluvila, bylo vidět, že se ze setkání se synem těšil, chlubil se s jeho návštěvou. Když se bavila s žalobcem, vyprávěl jí o otci a bylo vidět, že o návštěvu otce stojí. Zůstavitel do [obec] jezdit nechtěl; důvodem nebyl syn, ale místo. Když si s žalovaným volala, ptal se jí na zdraví svého otce. Když měl bratr infarkt, informovala ho. Měla za to, že vydědění nebylo z hlavy zůstavitele.

10. Svědkyně [jméno] [celé jméno žalované], manželka žalobce, uvedla, že po infarktu zůstavitele, někdy v únoru, březnu 1996, ho navštívili s třiletým synem. Návštěva trvala tak hodinu a půl a byla v takovém studeném duchu. Povíдали si o zdravotní stránce, o zahrádce a vysvětlili si, proč zůstavitele nepozvali na svatbu. Když se loučili, otec je znovu nepozval. Žalobce zval otce k nim, ale ten řekl, že do [obec] nechce, na nabídku návštěvy jinde nereagoval. Žalobce, když jezdil do [obec], tak se u otce zastavoval, ale nikdy se s ním o své rodině nebavil, otec se na vnuka neptal. Žalobce měl otce rád. Stále doufal, že bude pořád jeho synem, i když má otec novou rodinu. Mrzelo je, že [jméno] zůstal bez dědy, na kterého se neustále vyptával, děda ale neměl zájem. [příjmení] [jméno] studoval vysokou školu v [obec], zůstavitele navštívil, hovořili spolu asi 10 minut na chodbě mezi dveřmi. Žalobce otce o svatbě neinformoval, možná mu chtěl vrátit to, že když se otec podruhé ženil, tak mu také nic neřekl. O tom, že se mu narodil syn, otce také neinformoval.

11. Svědek [jméno] [příjmení] uvedl, že znal zůstavitele od roku 1984. Byl to pracovitý a čestný člověk. Říkal, že má syna, že ho má rád, ale syn s ním odmítá komunikovat. Bavili se o tom, jak dál, když tu nebude a odpovídal, že to má ošetřené, že ho syn zklamal. Bavili se o tom, že mu syn spolu s bývalou manželkou vybrali byt, že ho syn nenavštěvoval, a to ani, když měl infarkt, že ho to strašně mrzelo. Na návštěvy syna v Textilaně si nepamatoval, ani ho nikdy neviděl. Spolupracoval se zůstavitelem v Textilaně a potom i v letech 2001 – 2010 O synovi zůstavitel nerad mluvil, byl zklamaný tím, že s ním syn nekomunikoval a nenavštěvoval ho.

12. K této výpovědi žalobce upřesnil, že jako nezletilý byl společně s matkou u toho, když si z bytu brala svoje věci v rámci vypořádání zaniklého SJM.

13. Svědek [příjmení] [příjmení] uvedl, že znal zůstavitele ze zaměstnání; znali se od začátku 80. let. Ze zahrádky zná i žalovanou. Věděl, že zůstavitel má syna, ale nikdy se o něm nebavili, neboť zůstavitel nechtěl. Nerad se o něm bavil. Nikdy mu ani neříkal, že by ho navštívil v zaměstnání. On osobně jej neviděl ani v Textilaně ani na zahrádce.

14. Svědkyně [jméno] [příjmení] (ročník 1964), dcera žalované, uvedla, že s žalovanou má úzký vztah. Pokud je jí známo, tak žalobce navštívil zůstavitele jednou nebo dvakrát a vztahy mezi nimi nijak vřelé nebyly. Bylo to z důvodu, že si žalovanou vzal za ženu. Potom se spolu scházeli a zdálo se, že se vše urovná, ale potom přišel nějaký konflikt kvůli autu a přestali se stýkat. Ze strany zůstavitele byl zájem setkat se s rodinou žalobce, ale to bylo podmíněno tím, že u toho nebude žalovaná. Se zůstavitelem se o jeho synovi bavili. Myslela, že tak jak se postavil k ní, se chtěl postavit i ke svému synovi, ale říkal, že ze strany syna není zájem. Překážkou byla žalovaná. Když jej pan žalobce s rodinou navštívil, byl z toho zůstavitel překvapen, nevěděl o tom, nemohl se na to nijak připravit, říkal, že chtěl, aby si sedli a popovídali.

15. Svědek [jméno] [příjmení] uvedl, že [celé jméno žalobce] zná od roku 1996, kdy se přistěhovali do domu, kde bydlí. Manželé [celé jméno žalobce] jim hodně pomáhali, přitom se stali dobrými přáteli, dá se říci, že byli jejich druhými rodiči, velmi často se navštěvovali a trávili spolu svátky. O tom, že má zůstavitel syna, zpočátku nevěděl. Později se ho na to zeptal, ale odpověděl mu, že je to citlivá otázka, že má syna, ale bohužel se s ním nestýká. Vzniklo to prý, když se rozváděl s první ženou, tak mu syn prý řekl, že si nepřeje, aby si vzal žalovanou, že se s ním nebude stýkat. Dál se ho na to neptal, ale ví, že to zůstavitele mrzelo. Žalobce nikdy neviděl. Vztah mezi manžely [příjmení] byl harmonický, perfektní. Pan [celé jméno žalobce] byl malý, velký muž. Obětavý, sečtělý, každého měl rád. Uměl každému poradit.

16. Svědkyně [jméno] [příjmení], vnučka žalované, uvedla, že o tom, že zůstavitel má syna, se dozvěděla v dětství, ale bylo poznat, že zůstavitel o tom nechce mluvit. [příjmení] se o něm nechtěl bavit. [příjmení] ohledně syna opouštěl a bylo vidět, že ho to mrzí. O synovi se bavili jen sporadicky při nějakých oslavách. Při takových oslavách se setkávali jako rodina ve velkém, byli to jak příbuzní ze strany žalované, syna [jméno] a maminky s otcem, ona se sestrou, případně i s jejich partnery. Ze strany zůstavitele to byla jeho sestra, děti, jejich manželé, někdy i známí. Nevzpomněla si, že by zůstavitel někdy říkal, že by za ním syn jezdil. Vztah mezi zůstavitelem a žalovanou byl dobrý, všechno si říkali. Pokud by za ním přijel syn, tak si nedovedla představit, že by jí to neřekl. Zůstavitel byl hrozně dobrý člověk s velkým srdcem. Přijal je všechny jako svoji rodinu. Přemýšlela o tom, proč se se synem nestýkají. Zdálo se, že ho muselo něco moc zranit, bylo to vidět i v jeho očích. Nemyslí si, že by zůstavitel byl, „pod pantoflem.“ Pokud měl, nějaký názor, tak si jej držel a když si něco chtěl prosadit, takto udělal.

17. Svědkyně [jméno] [příjmení] (ročník 1984), vnučka žalované, uvedla, že zůstavitele měla jako vlastního dědečka. Jeho syna během dospívání nikdy neviděla, přestože u žalované byla velmi často. Měla dojem, že vztah se synem je pro zůstavitele bolestivý a nemůže jej ovlivnit. Jako konstatování se k ní dostalo, že zůstavitel se synem sešel asi dvakrát. Poprvé, když se léčil doma. Účel návštěvy nezná, ani zůstavitel tomu příliš nerozuměl. Byla to překvapivá návštěva. Kdyby něco takového probíhalo, určitě by se zeptala, měly o to se sestrou zájem. Stýkala se i se zůstavitelovou sestrou, jejím manželem a dcerami, které měly po dvou dětech, i jejich manžele znala. Vztah mezi žalovanou a zůstavitelem byl bezvadný, doplňovali se, táhli za jeden provaz. Neviděla, že by někdo z nich byl dominantní. Poslední slovo měl spíš zůstavitel. Třeba mlčel a pak to rozsekl.

18. Svědek [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D., přítel vnučky žalované a psycholog, uvedl, že o tom, že má zůstavitel syna, se dozvěděl, když se ho zeptal, co si jako psycholog myslí o tom, že vydědil syna. Zůstavitel mu sdělil, že syn mu zarputile bránil v novém vztahu a něco kolem krádeže v chatě. To by mu prý ale odpustil, kdyby to s ním chtěl řešit. Dále se mělo stát něco závažnějšího, ale zůstavitel se styděl o tom mluvit. Přesto ale měl zájem na tom, aby syn měl snahu si to vyříkat. Když podstoupil operaci srdce, měl žalobce otce navštívit. Později mu zůstavitel sdělil, že měl takový pocit, že ho syn navštívil jenom proto, že ví, že už tu dlouho nebude, načež se zůstavitel rozplakal. Syn prý neměl žádný zájem věc řešit. Potíže se synem měly trvat od rozvodu s jeho matkou. Zájem měl, až když viděl, že, „natáhne brka,“ tak za ním přijde, a že ho to velmi mrzelo. Před rokem 2013 prý ze strany syna žádný zájem nebyl. Na vydědění

zůstavitel trval. Dospěl k tomu po zralé úvaze, ale také ho velice mrzelo, že syn celou věc nechce řešit. Svědku velmi překvapilo, že toho byl schopen, neboť zůstavitele znal jako velice kultivovaného zralého člověka. Manželka o vydědění údajně nevěděla. Ke vztahu mezi manžely [příjmení] svědek z profesního hlediska uvedl, že se nedá říci, že by někdo byl dominantní a někdo submisivní. Bylo mezi nimi obrovské pouto, velmi si rozuměli. Neměl pocit, že by zůstavitel tajil setkání se synem. Pokud se týká zdravotního stavu zůstavitele, tak byl fyzicky zesláblý, ale mentálně byl fit.

19. Svědkyně [příjmení] [jméno] [příjmení], uvedla, že se žalobcem v letech 1992 – 2001 sdílela kancelář. Na narozeniny a svátek zůstavitele a o Vánocích jej žalobce telefonicky kontaktoval. Hovorům byla přítomna, ale nerozuměla jim. Jednalo se o normální hovory a žalobce byl rád, že mohl s otcem mluvit. Zůstavitele několikrát viděla, když ho žalobce navštívil v Textilaně. Návštěv bylo za tu dobu asi tak 5 ×. Někdy se ale stalo, že zůstavitel nebyl přítomen, a proto jeli domů. Dále uvedla, že žalobcovi děti zná; informoval ji o jejich narození.

20. Svědkyně [příjmení] [jméno] [příjmení], sestřenice žalobce, uvedla, že vztahy žalobce a zůstavitele byly v podstatě chladné, ale když ji žalobce navštívil při cestě do [obec], vždycky se ptal na otce a stěžoval si, že otec o setkání s ním nestojí. Snahu o sblížení viděla pouze na straně žalobce. Zůstavitel nebyl obecně ochotný o vztazích hovořit a hovorům o nepříjemných věcech se vyhýbal. Naproti tomu, žalobce se vždy zajímal o otce. Když byl zůstavitel v nemocnici, byl s ní žalobce v kontaktu, vždy se ptal na jeho zdraví a minimálně 2 × zda má za ním přijet. V roce 1992 měla kontakt se žalobcem sporadický, ale viděli se alespoň jednou za rok. Od roku 1998 se vidali častěji; příležitostně. Bylo to jednou za měsíc, pak byla např. 4 měsíce pauza. Za příčinu špatných vztahů považovala synovo napětí s žalovanou. Kdyby se zůstavitel neoženil, k takovému odcizení by nedošlo. Když se zůstavitel podruhé oženil, nikomu v rodině to neřekl. Kontakt se synem by zůstavitel rád měl, ale neudělal proto nic, protože chtěl mít doma klid. Byl pod vlivem žalované. Zůstaviteli nebylo vlastní řešit konflikty přerušením kontaktu, naopak byl zvyklý sdílet svůj jiný názor a jelo se dál. Svědkyně nedokázala říct, kolikrát se zůstavitel s žalobcem setkal, ale rozhodně to bylo víc než 5 ×.

21. Svědek [jméno] [příjmení], syn žalované, uvedl, že žalobce příliš nezná. Od žalované se dozvěděl, že zůstavitel se s ním rozhádal kvůli majetku – ohledně chaty. O žalobci žalovaná nehovořila příliš hezky. Slyšel mluvit matku, že když je zůstavitel na smrtelné posteli, tak se ten krypl objeví, protože cítí majetek. Žalovaná patrně nechtěla, aby se žalobce stýkal s otcem. O vydědění svědek věděl, mluvilo se o tom dost často, aby jim to všechno nesebral jako tenkrát na té chalupě. Se žalobcem se viděl několikrát, jinak s rodinou tety se stýká nejčastěji s tetou. Teta na zůstavitele nadávala. Říkala, že by se mohli konečně oba usmířit, že zůstavitel byl starší, než aby se s někým hádal, nechal to nějak plynout s tím, že to nějak dopadne. Svědek neměl dojem, že by v domácnosti Celnerových měl někdo návrh, nikdo nad někým nestál s bičem.

22. Svědek [jméno] [příjmení] uvedl, že žalobce se mu svěřil, že se zůstavitele snaží navštěvovat, ale ten o to nemá velký zájem. Jednou ho dovezl k nějaké chatce, kde se měli setkat. Žalobce se vrátil asi po čtvrt hodině rozladěný, jakoby zklamaný.

23. [příjmení] [jméno] [příjmení] uvedla, že pracovala se zůstavitelem v letech 1998 a 1999 a nikdy neviděla, že by jej žalobce navštívil. V kanceláři u něj nikdy nebyl. Když se spolu bavili, mluvil o tom, že vyženil dceru a že má ještě syna, ale že se nestýkají.

24. [příjmení] [jméno] [příjmení] uvedla, že se se zůstavitelem znala ze zahrádky a zná se i se žalovanou. O žalobci se nikdy nebavili, ale věděla o něm. Na zahrádku chodila zůstavitelova sestra, sestřenice a neteře s dětmi. Žalobce tam nikdy neviděla.

25. Svědkyně [jméno] [příjmení], snacha žalované, uvedla, že se o žalobci v rodině zůstavitele nehovořilo příliš pěkně a svědkyně 2 × zaslechla žalovanou, jak říká, aby ho už konečně vydědil.

26. Soud má za prokázaný dále uvedený skutkový stav. Zůstavitel měl z prvního manželství syna, žalobce. Toho však na základě listiny o vydědění, sepsanou formou notářského zápisu ze dne 18. 10. 2001, vydědil. Jako důvod vydědění uvedl, že syn o něj trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevoval měl, ačkoliv byl výchovou veden k udržování dobrých vztahů v rodině. Nestýká se s ním. Nedal mu vědět ani, že se oženil ani, že se mu narodilo dítě. Navštívil ho pouze jednou na několik minut a od té doby k němu nepřišel, nenapsal a ani jiným způsobem neprojevil o něj zájem. Důsledky vydědění vztáhl i na všechny žalobcovy potomky (prokázáno listinou o vydědění č. j. NZ 434/2001).

27. V závislosti na toto žalobcovo vydědění vydal Okresního soudu v Liberci dne [datum] usnesení, jímž bylo žalobci ve smyslu § 170 odst. 1 zák. č. 292/2013 Sb., zákona o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen, z. ř. s.“), uloženo, aby do 2 měsíců od právní moci podal u Okresního soudu v Liberci žalobu na určení, že mu z pozůstalosti náleží povinný díl. Žalobce pravost vydědění nepopřel, ale namítl její neplatnost, neboť nebyl naplněn zákonný důvod vydědění, tj. že by o otce neprojevoval opravdový zájem, proto podal tuto žalobu (prokázáno usnesením č. j. 35 D 396/2014-46). Mezi účastníky nebylo sporné, že toto usnesení nabylo právní moci dne [datum].

28. Soud kromě těchto listinných důkazů převážně vycházel z výpovědí svědků. Přitom nutno konstatovat, že tito svědci se v průběhu řízení a běžného stavu věci rozčlenili do tří základních skupin (1. svědci vypovídající a hodnotící spor stran vesměs ve prospěch žalobce, 2. svědci vypovídající a hodnotící spor stran vesměs ve prospěch žalované a svědci, které je možno považovat za neutrální). Tyto skupiny poskytovaly různé, a někdy i diametrálně odlišné, pohledy na skutkový stav a svá vlastní zjištění. K hodnocení jednotlivých skupin se soud vyjádří níže. Některé skutečnosti však je možno mezi těmito skupinami považovat za prokázané. Soud má ze svědeckých výpovědí a účastnických výsledků například za prokázané, že vztahy mezi žalobcem a zůstavitelem nebyly nijak vřelé. Jak je uvedla svědkyně [příjmení] [příjmení], byly dokonce chladné. Vzájemně se pravidelně nestýkali ani spolu nijak častěji nehovořili. Na tom se shodli v podstatě všichni vyslechnutí svědci. Žalobce dokonce zůstavitele neinformoval o svém sňatku ani o narození syna Tomáše. Ani zůstavitel žádný bližší a častější kontakt s žalobcem sám neinicioval. Žalobce se o něj pokoušel spíše sporadicky. (prokázáno účastnickými výsledky a výsledky MUDr. [příjmení] a [příjmení] [příjmení]). Ačkoliv o bližší a častější kontakt podle svých slov stáli oba (zůstavitelova vyjádření byla/mohla být toliko konstatována některými svědky – např. MUDr. [příjmení], [příjmení] [příjmení], Mgr. [anonymizováno], Ph.d., Z. [příjmení]).

29. Příčinou vzájemného odcizení byla s pravděpodobností blížící se jistotě, žalovaná, se kterou se zůstavitel po rozvodu s matkou žalobce oženil. Vztahy žalobce a zůstavitele sice byly v době jeho vojenské služby (rok 1984) dobré – žalobce byl se zůstavitelem v písemném kontaktu, dokonce u něho i přespával a vzájemně měli všichni dobrý vztah –, ale po vojně došlo k problému ohledně půjčení zůstavitelova vozu (prokázáno účastnickými výsledky a předloženými dopisy). V důsledku toho se žalobce odmítal setkávat s žalovanou, a podle svých slov se tak nemohl setkávat ani se zůstavitelem, a když, tak pouze tajně. Podobně se vyjádřila i svědkyně [příjmení]. [příjmení] ml. Žalobce rovněž nabídl zůstaviteli, aby se za ním přijel podívat na dům, který postavil v [obec], ten to však odmítl s tím, že na toto místo jezdit nechce (prokázáno především účastnickými výsledky a výsledkem MUDr. [příjmení]). Dále bylo prokázané, že žalobce zůstavitele několikrát navštívil v zaměstnání (potvrzeno výpověďmi svědků [příjmení] [příjmení], K. [příjmení] ml., Ing. [obec]). Návštěvu zůstavitele nepřímou potvrdil i svědek [příjmení]. Vlk, který žalobce vzal na setkání se zůstavitelem. Jestli se ale skutečně setkali, nepotvrdil. Jednalo se však o setkání sporadická a dalo by se říci spíše náhodná, neboť se několikrát stalo, že žalobce zůstavitele v práci nezastihl, jak uvedla Ing. [ulice]. Žalobce se ani neúčastnil větších rodinných oslav, kde byl zůstavitel přítomen (výpověď svědkyně [příjmení]. [příjmení]). Jednou žalobce zůstavitele navštívil i se svojí manželkou a synem. Stalo se to v době, kdy zůstavitel prodělal první infarkt a syn byl ve věku tří let (prokázáno účastnickými výsledky a výpověďmi J. [celé jméno žalované]).

Podle žalované, [příjmení] [příjmení] ml. a K. [příjmení] st. byl ale zůstavitel z této návštěvy spíše překvapen a nevěděl, co si o ní myslet, neboť se uskutečnila po dlouhodobé absenci vzájemného kontaktu. Návštěva byla rovněž spíše neosobního charakteru, jak vyplynulo z výpovědi J. [celé jméno žalované].

30. Žalobce měl se zůstavitelem rovněž hovořit telefonicky, což potvrdila i svědkyně [příjmení] [jméno]. Měl mu telefonovat do zaměstnání. Telefonicky a osobními setkáními s MUDr. [příjmení] zjišťoval i zdravotní stav zůstavitele. Přímo jej ale nenavštívil (prokázáno výsledky MUDr. [příjmení] a MUDr. [příjmení]). Ze svědeckých výpovědí je rovněž zřejmé, že jak zůstavitel, tak žalobce celá situace velmi mrzela.

31. V roce 2001 dospěl zůstavitel k rozhodnutí žalobce vydědit, proto o tom s notářkou JUDr. Švarcovou formou notářského zápisu sepsal listinu o vydědění žalobce. Stalo se tomu tak po zralé úvaze, jak se později svěřil Mrg. [anonymizováno], Ph.d. Zůstavitel měl totiž dojem, že ho syn navštívil jenom proto, že ví, že už tu dlouho nebude. V podobném duchu se svěřil i [příjmení] [příjmení] s tím, že jej syn zklamal a že s ním odmítá komunikovat. Syn ho prý nenavštěvoval ani, když měl infarkt (prokázáno svědeckými výpověďmi Mrg. [anonymizováno], Ph.d. a [příjmení] [příjmení]). Jak vyplynulo i z výsledku Mrg. [anonymizováno], Ph.d. O. [příjmení] a žalované, byla v zůstaviteli také zakořeněna (údajná) křivda, kterou pocíťoval v souvislosti s vypořádáním společného jmění s jeho bývalou manželkou, přes kterou nebyl schopen se přenést, a na které se měl nepřímo podílet mj. i žalobce.

32. Žalobce měl za to, že zůstavitel byl pod silným vlivem manželky, která mu jednak nedovolila se žalobcem stýkat a jednak se právě v její hlavě zrodil nápad na vydědění žalobce. To však prokázáno nebylo. Naopak z výsledku svědků [příjmení]. [příjmení], [příjmení] [příjmení] ml., Mrg. [anonymizováno], Ph.d. M. [příjmení] a [příjmení] [příjmení] má soud za to, že jejich vzájemný vztah byl vyrovnaný a ani jeden z manželů nebyl v nižším postavení. Zůstavitel byl ve svých názorech pevný, pokud se k něčemu rozhodl, měl k tomu důvod, a tyto názory si držel. Tyto skutečnosti rovněž přispěly až k přistoupení k vydědění žalobce.

33. Ze svědeckých výpovědí J. [příjmení], J. [příjmení], I. [příjmení] a M. [anonymizováno] soud nezískal pro své rozhodnutí žádná relevantní skutková zjištění. Toliko jimi byly potvrzeny nepříznivé vztahy žalobce, zůstavitele a žalované.

34. Po právní stránce soud posuzoval věc dle ustanovení upravujících dědické právo v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen, „občanský zákoník“), neboť zůstavitel zemřel [datum], tedy již za účinnosti občanského zákoníku, a dle § 3069 občanského zákoníku se při dědění použije právo platné v den smrti zůstavitele, rovněž posuzoval věc dle ustanovení zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen, „o. z.“), neboť k sepsu listiny o vydědění došlo za účinnosti o. z. a tato listina neodporuje právním předpisům účinným v době, kdy byla učiněna, ve smyslu § 3072 občanského zákoníku. Dle § 469a odst. 1 písm. b) o. z. zůstavitel může vydědit potomka, jestliže o zůstavitele trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevovat měl, Dle odst. 2 téhož ustanovení pokud to zůstavitel v listině o vydědění výslovně stanoví, vztahují se důsledky vydědění i na osoby uvedené v § 473 odst. 2. Dle § 473 odst. 2 o. z. nedědí-li některé dítě, nabývají jeho dědického podílu stejným dílem jeho děti. Jestliže nedědí ani tyto děti nebo některé z nich, dědí stejným dílem jejich potomci. Dle § 1645 občanského zákoníku kdo se zřekl dědictví nebo povinného dílu, kdo je nezpůsobilý dědit nebo kdo byl zůstavitelem vyděděn, právo na povinný díl nemá, ale při výpočtu povinných dílů ostatních dědiců se k němu hledí právě tak, jako by z dědického práva nebyl vyloučen. Dle § 1643 odst. 1 občanského zákoníku nepominutelnými dědici jsou děti zůstavitele a nedědí-li, pak jsou jimi jejich potomci.

35. Dle § 1673 odst. 2 občanského zákoníku uvede-li zůstavitel důvod vydědění, odkáže se k podání žaloby potomek, který tvrdí, že byl vyděděn neprávem. Není-li důvod vydědění uveden, odkáže se k podání žaloby ten, kdo má dědit na jeho místě. Dle § 170 odst. 1 z. ř. s. V případě,

že pro vyřešení sporu o dědické právo je třeba prokázat skutečnosti, které jsou mezi dědici sporné, soud usnesením odkáže toho z účastníků, jehož dědické právo se jeví se zřetelem k okolnostem případu jako nejslabší, aby své právo uplatnil žalobou; k podání žaloby určí lhůtu, která nesmí být kratší než 2 měsíce. Soud se tedy prvotně zabýval otázkou, zda byla žaloba podána včas. Vzhledem k tomu, že nebylo sporné, že toto usnesení (Okresního soudu v Liberci ze dne 23. 12. 2014, č. j. 35 D 396/2014-46) nabylo právní moci dne 3. 2. 2015, přičemž žalobce podal u soudu žalobu dne 25. 2. 2015, dospěl soud k závěru, že žaloba byla podána ve lhůtě stanovené k uplatnění slabšího práva žalobce, které v dědickém řízení měl v důsledku existence listiny o jeho vydědění.

36. Posouzením všech provedených důkazů dle § 132 o. s. ř., když soud zhodnotil každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy potom v jejich vzájemné souvislosti, s ohledem na relevantní právní stav a vše, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

37. V daném případě došlo mezi účastníky ke sporu o dědické právo po zůstaviteli [celé jméno žalobce], [datum narození], zemřelém dne [datum], neboť ze strany žalobce byly nastíněny a vzneseny pochybnosti o právním důvodu (titulu) k dědění, tj. listiny o jeho vydědění; zpochybnil ze skutkového hlediska pravost právního důvodu (blíže viz DRÁPAL, Ljubomír. § 1673 (Síla dědických titulů). In: FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír, BÍLEK, Petr, SVOBODA, Jiří, BEEROVÁ, Kamila. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 469. ISBN 978-80-7400 -570-1). Tvrdil, že tato listina není platná, neboť nebyly naplněny zákonem v ní specifikované důvody (syn o něj trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevoval měl). Bylo tedy třeba vyřešit (prokázat) skutečnosti mezi (potencionálními) dědici sporné.

38. Soud, jak uvedeno výše, čerpal svá skutková zjištění především ze svědeckých výpovědí, a za daných okolností (smrti zůstavitele) některé nemohl čerpat jiným způsobem. Žádnými jinými důkazními prostředky sporné skutkové okolnosti ani nebylo možno zjistit. Proto musel soud při hodnocení svědeckých výpovědí především zohledňovat, jakou důkazní hodnotu bude jednotlivým svědeckým výpovědím, s ohledem na vztah jejich nositelů k účastníkům řízení, přisuzovat. Jak uvedeno výše, některé pohledy svědků na skutkový stav se diametrálně lišily a to právě v intencích vztahu k projednávané věci. Ačkoliv nelze a priori vyloučit použitelnost důkazů z důvodu příbuzenského stavu, musel jej soud rovněž vzít v potaz. Svědci navržení žalobcem (přev. jeho příbuzní a spolupracovníci) totiž především potvrzovali žalobcovu verzi v tom, že se opětovně snažil navázat se zůstavitelem kontakt a překážky byly pouze, resp. z větší části, na straně zůstavitele, který kontakt odmítal. Svědci navržení žalobkyní (přev. její příbuzní a sousedé) naopak utvrzovali soud v tom, že žalobce žalovaného nekontaktoval vůbec. Někteří však kontakt připouštěli, ale toliko minimální. Ovšem pro zůstavitele velmi překvapivý, byť výtáný. Třetí skupinu svědků tvořili ti, které soud považuje za „neutrální“, nemající ke stranám sporu bližší vztah, resp. nemající zájem na výsledku řízení. Za tyto svědky je možno považovat především [příjmení] [příjmení], M. [příjmení] a z velké části i Mgr. [anonymizováno], Ph.D., který je sice přítelem dcery žalované, ale je rovněž specialistou v oboru psychologie, a soud pochybuje, že by měl vypovídat v rozporu se svou kvalifikací a tím riskovat svoji odbornou pověst. Naopak považuje soud jeho výpověď za jednu z klíčových, neboť s ohledem na jeho vzdělání a relativně blízký vztah se zůstavitelem se mu zůstavitel otevřeně světil o svých pocitech a náhledu, které jsou pro posouzení sporných otázek ve věci více než klíčové.

39. Sporným bylo zejména to, zda žalobce o svého otce skutečně neprojevoval opravdový zájem, jaký byl v dané situaci možný. Žalobce především namítal, že k častějšímu kontaktu se zůstavitelem nedocházelo kvůli osobě žalované, kterou on sám neměl příliš v oblibě a která navíc vzájemnému kontaktu úmyslně bránila. Mezi svědky navrženými oběma stranami panovala shoda o tom, že ze strany žalobce existovala silná averze vůči žalované a tato skutečnost stála na počátku toho, co později následovalo. Svědkyně [příjmení] [příjmení] dokonce vyslovila názor, že

kdyby se zůstavitel s žalovanou neoženil, k takovému odcizení by nedošlo, s čímž se soud zcela ztotožnil. Otec měl mít podle žalobce v jejich vztahu submisivní postavení a žalovaná vzájemný rozkol žalobce a zůstavitele umocňovala, až zůstavitel, dokonce na její popud, sepsal formou notářského zápisu listinu o vydědění žalobce. Žalobce o vzájemný kontakt opakovaně usiloval, ale otec se mu bránil, neboť se bál své manželky.

40. S tímto názorem se však soud neztotožnil. Na základě výše uvedeného skutkového stavu, má soud naopak za to, že vzájemný vztah zůstavitele a žalované byl vyrovnaný a s ohledem na hodnocení povahových vlastností zůstavitele se nastíněná submisivita jeví jako nepravděpodobná. Svědci [příjmení] [příjmení], M. [příjmení], Z. [příjmení], K. [příjmení] ml., Mgr. [anonymizováno], Ph.D., dále zůstavitele představují jako pracovitého, čestného, obětavého, chytrého, pevného, velice kultivovaného a zralého člověka, který když chtěl něco prosadit, takto udělal, a který si za svými názory stál. Soud se nekloní k názoru, že by byl zůstavitel v zásadní otázce vydědění ovlivnitelný třetí stranou. Je pravděpodobné, že jeho vztah s manželkou jej v průběhu času ovlivňoval, ale ne až takto razantním způsobem. Soud navíc v tomto ohledu podotýká, že i kdyby zůstavitel žalobce vydědil na popud žalované a potom ze své vůle na tomto postoji již netrval, mohl bez jakýchkoliv překážek, a dokonce i bez jejího vědomí, učinit jiné pozdější pořízení pro případ smrti, kterým by se listina o vydědění žalobce stala více méně bezvýznamnou. To však neučinil a naopak setrval na původně projevené vůli žalobce vydědit. Tento úkon navíc učinil formou notářského zápisu, tedy, „nejvýše sofistikovanou formou,“ která je spojena i s dostatečným poučením o následcích zůstavitelovy vůle a kontrole její správnosti a bezvadnosti.

41. Z výpovědí některých svědků vyplynulo, že zůstavitel vzájemnému kontaktu příliš nakloněn nebyl (nicméně by za něj byl patrně rád), s čímž se s ohledem na zjištěný skutkový stav soud ztotožňuje. To přisvědčuje žalobci v tom, že i když vzájemný styk s otcem inicioval, nesetkalo se to s větším a vřelejším přijetím. To však samo o sobě neznamená, že by to žalobci zcela znemožnilo zůstavitele kontaktovat a že žalobce projevoval o zůstavitele zájem dostatečný a opravdový. Podle komentářové literatury zcela jistě nejde o opravdový zájem např., pokud potomek zašle zůstaviteli jednou v roce přání k vánočním svátkům). Posuzování zájmu, jaký by potomek měl projevovat vůči svému předku, předpokládá, že chování potomka (nepominutelného dědice) bude podrobeno určitému testu nejenom z pohledu obecných zásad slušnosti – objektivní prvek –, nýbrž také s přihlédnutím k určitým zvyklostem, sociálnímu statusu či náboženskému založení rodiny zůstavitele, a dále také k zájmu zůstavitele na udržování rodinných vztahů s potomkem – subjektivní prvek – (srov. DRÁPAL, Ljubomír. § 1673 (Síla dědických titulů). In: FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír, BÍLEK, Petr, SVOBODA, Jiří, BEEROVÁ, Kamila. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720). 1. vydání. [obec]: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 469. ISBN 978-80-7400 -570-1).

42. Otec o žalobce sice v daném případě neprojevoval větší zájem, ale pramenilo to především z předchozího jednání žalobce, který nebyl sto otcí odpustit, že se znovu oženil, a ani mu neoznámil narození svého prvorozeného syna a zůstavitelova jediného vlastního vnuka. To se zůstavitele podle všeho velice dotklo a veškeré (nutno říci omezené) pokusy syna o vzájemný kontakt ignoroval a stavěl se k nim rezervovaně, neboť mu způsobovaly spíše bolest. Podobně se vyjádřil Mgr. [anonymizováno], Ph.D. Posléze sice došlo k vyššímu stupni projevovaného zájmu, ale to už zůstavitel (patrně i z principu a předchozího zklamání) odmítl akceptovat. Zůstavitel (a patrně i žalobce) měl zájem narovnat pokřivené vztahy mezi ním a žalobcem, ale v průběhu času dospěl k rozhodnutí vyřešit je jednou provždy vyděděním žalobce. I když je zřejmé, že žalobce se poté ještě pokoušel o vzájemný kontakt, hodnotil je zůstavitel jako účelový, který již nemohl na jeho postoji ničeho změnit. Zájem žalobce o vzájemný kontakt byl zůstavitelem bezpochyby ztížen a omezen, ale přesto nebránil žalobci při vědomí vzniknuvšího vzájemného rozkolu zaujmout ráznější postoj a pokusit se s otcem navázat bližší kontakt, což vzhledem k okolnostem, které jej omezily, bylo třeba. Tvrzení žalobce, že chtěl, aby si otec sám zřídil kontakt s ním,

v tomto směru plně koresponduje s chováním žalobce a důsledky z toho vzešlymi. Žalobce rovněž uvedl, že zůstavitel pod vlivem své manželky, žádné takové kroky nepodnikal, z čehož mj. plyne, že žalobce musel vědět (mít alespoň dojem), že ze strany zůstavitele k žádné výraznější iniciativě nedojde. Žalobce svého otce mohl rovněž kontaktovat za přítomnosti širší rodiny. Žalobce to ale nikdy nezkusil, přestože se zůstavitel se širší rodinou opakovaně setkával.

43. Vzájemný kontakt omezil toliko na telefonáty a občané návštěvy v zaměstnání. Telefonoval otci do práce, neboť jeho číslo údajně neznal a navštěvoval jej v zaměstnání. Jak ale bylo potvrzeno svědeckou výpovědí Ing. [obec], byly tyto návštěvy výjimečné a spojené s pracovní návštěvou žalobce v [obec]. Soud má z těchto návštěv pocit, že žalobce při nich, „zkoušel štěstí,“ zda zůstavitele v práci zastihne či nikoliv. Přestože měl na něj telefonní kontakt do práce, své pracovní cesty si byl jistě vědom, neučinil žádné kroky k tomu, aby si s otcem schůzku v jeho zaměstnání zajistil. Toliko vyčkával, zda je otec v práci a zda za ním přijde. Pokud se tomu tak nestalo, bez dalšího odjel. Soud nebude na tomto místě spekulovat, zda mu zanechal alespoň nějaký vzkaz, nebo učinil jiné opatření, neboť nic takového v řízení nebylo tvrzeno ani zjištěno. Rovněž soud považuje za více než pravděpodobné, že takové překvapivé návštěvy byly pro vzájemný vztah kontraproduktivní a otce spíše stresovaly.

44. Soud nemůže přesně odhadnout vnitřní motiv zůstavitelem projevené vůle, ale má za to, že další z příčin sepsání listiny o vydědění byla i zůstavitelova křivda vznikuvší v souvislosti s vypořádáním společného jmění s jeho bývalou manželkou. Podle zůstavitelova názoru tím přišel o značnou část svého majetku, a proto chtěl další budoucí ztrátě (tentokrát v neprospěch k žalované) předejít. Rozhodl se proto vydědění, „odstříhnout“ od tohoto majetku žalobce, aby se obdobná situace již nemohla opakovat. To, zda se na ztrátě zůstavitelova majetku s bývalou manželkou, podílel i přímo žalobce je zcela bezvýznamné, neboť zůstavitele především ovlivnil konečný výsledek, tedy že mu po rozvodu nezůstal skoro žádný majetek.

45. Soud v řízení neshledal důvody, na jejichž základě by měl mít zůstavitelem projevenou poslední vůli za neplatnou. Naopak shledal, že důvody vydědění žalobce, které specifikoval zůstavitel, existují a jsou oprávněné v souladu s § 469a odst. 1 o. z. Žalobce se sice svůj neutěšený vztah s otcem snažil přenést na žalovanou, ale že by se na něm žalovaná podílela, nebo jej dokonce zapříčinila, prokázáno nebylo. Soud má rovněž za to, že, „vztah mezi žalobcem a zůstavitelem byl toliko dvoustranným“ a manželka zůstavitele, žalovaná, jeho, „účastníkem“ nebyla. Žalobce měl dostatečný manipulační prostor, jak se se zůstavitelem stýkat, ale nevyužil ho. Žalobce sice tvrdil, že mezi ním a otcem byl silný a hluboký vztah, ale v takovém případě je dosti nepravděpodobné, že, ať už by jeho postoj k žalované byl jakýkoliv, že by jej ani neinformoval o narození syna a navštívil jej až v jeho třech letech. Argumentace tím, že otce nepozval na svatbu, ani mu tuto událost neoznámil, z důvodu, aby zbytečně nevěřil vody, je dle mínění soudu ze stejného důvodu lichá. Zůstavitel se rozhodl žalobce vydědit, neboť z jeho strany dlouhodobě nepocitoval dostatečný zájem o jeho osobu, a vzhledem k tomu, že byl ve svých názorech pevný a nedošlo k ničemu, co by jeho názor mohlo změnit, setrval na něm až do své smrti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl, když má za to, že listina o vydědění žalobce učiněná formou notářského zápisu ze dne 18. 1. 2001 je v pořádku a v souladu se zákonem.

46. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že soud přiznal žalované, jež byla v řízení zcela úspěšná, nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 33 331,82 Kč. Tyto náklady sestávají z nákladů zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 9 odst. 3 písm. a), § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 35 000 Kč sestávající z částky 2 500 Kč za převzetí a přípravu zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a. t., z částky 2 500 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 25. 6. 2015, z částky 2 500 Kč za účast na jednání soudu dle § 11 odst. 1 písm. g) a. t. ze dne 15. 7. 2016, z částky 2 500 Kč za účast na jednání soudu dle § 11 odst. 1 písm. g) a. t. ze dne 28. 3. 2017, z částky 2 500 Kč za účast na jednání soudu dle § 11 odst. 1

písm. g) a. t. ze dne 9. 5. 2017, z částky 2 500 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. ze dne 11. 12. 2017 a z částky 2 500 Kč za účast na jednání soudu dle § 11 odst. 1 písm. g) a. t. ze dne 21. 9. 2018 včetně sedmi paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t., cestovní náhrada v celkové výši 7 946,96 Kč, a to v souvislosti s cestou realizovanou dne 15. 7. 2016 náhrada 1 968,60 Kč za 218 ujetých km v částce 1 368,60 Kč (29,50 Kč za litr paliva dle vyhlášky č. 385/2015 Sb. při průměrné spotřebě 8,4 l /100 km a 3,80 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 385/2015 Sb.) podle § 13 a. t. a náhrada za ztrátu času v trvání 6 x 30 minut v částce 600 Kč podle § 14 a. t., v souvislosti s cestou realizovanou dne 28. 3. 2017 náhrada 1 973,92 Kč za 218 ujetých km v částce 1 373,92 Kč (28,60 Kč za litr paliva dle vyhlášky č. 440/2016 Sb. při průměrné spotřebě 8,4 l /100 km a 3,90 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 440/2016 Sb.) podle § 13 a. t. a náhrada za ztrátu času v trvání 6 x 30 minut v částce 600 Kč podle § 14 a. t., v souvislosti s cestou realizovanou dne 9. 5. 2017 náhrada 1 973,92 Kč za 218 ujetých km v částce 1 373,92 Kč (28,60 Kč za litr paliva dle vyhlášky č. 440/2016 Sb. při průměrné spotřebě 8,4 l /100 km a 3,90 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 440/2016 Sb.) podle § 13 a. t. a náhrada za ztrátu času v trvání 6 x 30 minut v částce 600 Kč podle § 14 a. t. a v souvislosti s cestou realizovanou dne 21. 9. 2018 náhrada 2 030,52 Kč za 218 ujetých km v částce 1 430,52 Kč (30,50 Kč za litr paliva dle vyhlášky č. 463/2017 Sb. při průměrné spotřebě 8,4 l /100 km a 4 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 463/2017 Sb.) podle § 13 a. t. a náhrada za ztrátu času v trvání 6 x 30 minut v částce 600 Kč podle § 14 a. t. a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z částky 27 546,96 Kč ve výši 5 784,86 Kč. Náhrada nákladů je splatná podle § 149 odst. 1 o. s. ř. k rukám advokáta.

47. Lhůty k plnění byly stanoveny dle § 160 odst. 1 o. s. ř. jako základní zákonné pro peněžité plnění.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení. Odvolání se podává k Okresnímu soudu v Liberci, písemně nebo v elektronické podobě podepsané způsobem, se kterým zvláštní právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu. O odvolání bude rozhodovat Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci.

Nebudou-li dobrovolně splněny povinnosti uložené vykonatelným rozhodnutím, lze nařídit soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Liberec 1. října 2018

JUDr. Vladimír Maxa
soudce